

**UCHWAŁA NR XIII/82/2025
RADY GMINY BUDZISZEWICE**

z dnia 13 maja 2025 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6a, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) Rada Gminy Budziszewice uchwała co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Budziszewice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Trzonek

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025 – 2027

WPROWADZENIE

W świetle ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) - (art. 176) do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, tj. w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o zaległościach z tytułu nieponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej gmina wykonuje zadania wynikające z rządowych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 2 powyższej ustawy, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Rodzina to najważniejsza komórka społeczna dla rozwoju i funkcjonowania dziecka, to najlepsze naturalne środowisko, w którym dziecko otoczone jest opieką i ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb. Rodzina oddziałuje na dziecko w sposób świadomy i nieświadomy przekazując mu system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego przyszłą aktywność. Jednak dokonujące się zmiany w życiu społecznym i gospodarczym niosą za sobą wiele skutków pozytywnych, jak również pogłębiają wiele zjawisk negatywnych takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przemoc, przestępczość, które przyczyniają się do rozpadu rodziny.

Z chwilą pojawienia się w rodzinie w/w dysfunkcji, zarówno rodzina jak i dziecko ma prawo do wsparcia i pomocy ze strony państwa poprzez odpowiednie instytucje.

Działania instytucji i służb zobligowanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka, powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają współpracy interdyscyplinarnej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. W przypadku niezapewnienia opieki i wychowania dziecka w rodzinie biologicznej, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Wówczas w myśl ustawy o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej Gmina ponosi częściowe wydatki związane z umieszczeniem dziecka w formach pieczy zastępczej.

Niniejszy Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

Rodzina, która w prawidłowy sposób wypełnia swoje funkcje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju i wypełniania ról społecznych w przyszłości. Właściwemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Tam, gdzie natężenie zagrożeń jest znaczące rodzina staje w obliczu nawarstwiających się problemów i niejednokrotnie jest bezradna w ich przewyciężaniu. Nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się często coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. W rezultacie rodzina staje się niewydolna wychowawczo. Gdy rodzice nie wypełniają w sposób prawidłowy zadań opiekuńczych i wychowawczych konieczne jest podjęcie wszelkich działań zmierzających do wsparcia rodziny, korygowania dysfunkcyjnego zachowania i przewyciężenia problemów uniemożliwiających sprawowanie właściwej opieki nad dzieckiem. W szczególności wsparcie takie powinno opierać się na: diagnozie sytuacji rodziny i jej najbliższego środowiska, analizie przyczyn pojawiających się kryzysów, a polegać na monitorowaniu sytuacji rodzin zagrożonych ich wystąpieniem, wzmocnieniu poczucia odpowiedzialności za wszystkich członków rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej, dążeniu do integracji i reintegracji rodziny. Należy przy tym zaznaczyć, że rodziny dysfunkcyjne rzadko same szukają pomocy w rozwiązywaniu swoich problemów. Najczęściej wynika to z braku świadomości, zarówno przyczyn, jak i skutków, długotrwałego funkcjonowania w sytuacji destrukcyjnej dla rodziny. Występujące w rodzinie problemy najczęściej są złożone i ich rozwiązanie wymaga interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań instytucji działających na rzecz rodzin oraz osób ze specjalistycznym przygotowaniem, w szczególności pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policji, kuratorów sądowych, asystentów rodzinnych itp. Działania takie mogą być skuteczne jedynie przy współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

I. PODSTAWA PRAWNA

1.1. Podstawy prawne.

Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Budziszewice na lata 2025 - 2027 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

- ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49),
- ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
- ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm),

- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829),
- ustawie z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1576),
- ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn. zm.).

1.2. Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi.

Program jest zgodny z założeniami polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych dla regionu łódzkiego, tj.:

- Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego,
- Wojewódzką Strategią w zakresie Polityki Społecznej,
- Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej.

Jednocześnie dokument ten jest zgodny z lokalnymi programami uwzględniającymi działania dotyczące polityki społecznej wobec rodzin, realizowanymi przez Gminę Budziszewice:

- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025'
- Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

1.3. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny.

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
Profilaktyka- wspieranie rodziny	·Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna ·Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej ·Adopcje	
·Asystent rodzinny ·Placówki wsparcia dziennego ·Rodziny wspierające ·Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	·Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka ·Placówki opiekuńczo-wychowawcze ·Usamodzielnienie ·Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (Koordynator) ·Rodziny pomocnicze	·Ośrodek adopcyjny ·Regionalna placówka opiekuńczo terapeutyczna ·Interwencyjny ośrodek preadopcyjny

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Zgodnie z ustawą, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócić rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zapewnia się wsparcie polegające w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,

- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Zadaniem ustawowym dla gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Rolą **asystenta rodziny** nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na docieraniu do środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielaniem im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany będzie do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba jego zatrudnienia ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Ustawa przewiduje wsparcie rodziny przez działania:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) placówek wsparcia dziennego;
- 3) rodzin wspierających.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem własnym gminy jest współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE BUDZISZEWICE

2.1. Analiza danych.

Gmina Budziszewice znajduje się w północno – zachodniej części powiatu tomaszowskiego w województwie łódzkim. Jest otoczona gminami: Żelechlinek, Ujazd i Lubochnia – powiat tomaszowski, Koluszki – powiat łódzki wschodni. Na dzień 31.12.2024 roku Gminę Budziszewice zamieszkiwało ogółem 2081 osób.

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kreowanie lokalnej polityki społecznej na terenie Gminy koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budziszewicach. W poniższych tabelach przedstawiono liczbę osób i rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budziszewicach.

Tabela nr 1. Liczba osób i rodzin korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budziszewicach (opracowano na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej)

ROK	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINIE
2022	81	146
2023	92	130
2024	64	94

Tabela nr 2. Struktura rodzin objętych pomocą GOPS w 2022 roku (opracowano na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej)

WYSZCZEGÓLNIENIE		

	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINIE
RODZINY OGÓŁEM (o liczbie osób)	81	165
1	42	42
2	17	34
3	9	27
4	7	28
5	3	15
6 i więcej	3	19
w tym z rodzin ogółem – rodziny z dziećmi ogółem(o liczbie dzieci)	23	67
1	9	18
2	8	16
3	4	21
4	2	12
5	0	0
6 i więcej	0	0

Tabela nr 3. Struktura rodzin objętych pomocą GOPS w 2023 roku (opracowano na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej)

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINIE
RODZINY OGÓŁEM (o liczbie osób)	92	150
1	68	68
2	8	16
3	6	18
4	4	16
5	4	20
6 i więcej	2	12
w tym z rodzin ogółem – rodziny z dziećmi ogółem (o liczbie dzieci)	18	68
1	7	17
2	6	24
3	3	15
4	2	12
5	0	0
6 i więcej	0	0

Tabela nr 4. Struktura rodzin objętych pomocą GOPS w 2024 roku (opracowano na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej)

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINIE
RODZINY OGÓŁEM (o liczbie osób)	64	142
1	34	34
2	7	14
3	7	21
4	9	36
5	5	25
6 i więcej	2	12
w tym z rodzin ogółem – rodziny z dziećmi ogółem (o liczbie dzieci)	21	83

1	11	36
2	4	15
3	5	26
4	1	6
5	0	0
6 i więcej	0	0

Tabela nr 5. Powody przyznania pomocy (opracowano na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej)

POWODY PRYZNANIA POMOCY	ROK 2022 LICZBA RODZIN	ROK 2023 LICZBA RODZIN	ROK 2024 LICZBA RODZIN
ubóstwo	1	0	0
potrzeby ochrony macierzyństwa – w tym wielodzietność	6	6	6
bezrobocie	16	17	15
niepełnosprawność	16	18	19
długotrwała lub ciężka choroba	10	15	7
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1	0	0
alkoholizm	3	4	5
przemoc w rodzinie	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	1
zdarzenie losowe	0	0	1

2.2. Zasoby gminy i podejmowane działania

Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi we właściwym wypełnianiu ich funkcji jest jednym z priorytetów polityki rodzinnej gminy. Wiele instytucji i organizacji podejmuje działania mające na celu pomoc rodzinom w sprawowaniu ich wychowawczej i społecznej funkcji.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budziszewicach – zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny poprzez: objęcie pomocą w formie posiłków w szkole wszystkich dzieci, które tego wymagają; zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej w ramach ustawy o pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, pomocy materialnej dla uczniów a także prowadzenie pracy socjalnej.

2. Szkoła Podstawowa w Budziszewicach – w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego m.in.: zajęcia plastyczne, muzyczne, teatralne, sportowe z wykorzystaniem hali i boisk sportowych, rozwiązywania problemów wychowawczych dzieci poprzez pracę pedagoga szkolnego, debaty.

3. Komisariat Policji w Rokicinach – zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży w rodzinach, w których jest podejrzenie stosowania przemocy, monitoring tych rodzin.

4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budziszewicach- w zakresie motywowania do leczenia członków rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu.

5. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Budziszewicach - w zakresie podejmowania działań zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy.

6. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Tomaszowie Mazowieckim – w zakresie wglądu w sytuację rodziny, która nie wypełnia w sposób prawidłowy funkcji opiekuńczo - wychowawczej, a także ścisła współpraca z kuratorem zawodowym i społecznym.

7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Mazowieckim – współpraca w zakresie pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka; udział w szkoleniach i spotkaniach organizowanych zarówno dla pracowników zatrudnionych w ośrodkach pomocy jak i dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz osób już pełniących te funkcje a także zapewnienie poradnictwa specjalistycznego poprzez działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Ponadto Gmina Budziszewice realizuje działania mające na celu skuteczną i profesjonalną pomoc psychologiczną świadczoną rodzinom i osobom z terenu gminy.

Innym miejscami, gdzie osoby uzależnione, bądź członkowie ich rodzin, mogą zgłosić się po pomoc są: Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Mazowieckim, Poradnia Odwykowa w Tomaszowie Mazowieckim, Centrum Progres w Koluszkach oferujące specjalistyczną pomoc skierowaną przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych alkoholizmem, narkomanią, doświadczaniem przemocy.

2.3. Wnioski

Analiza danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budziszewicach za ostatnie trzy lata wskazuje, iż profil rodziny niewygodnej wychowawczo ulega zmianie. Rodziny te charakteryzują się coraz większą ilością oraz złożonością problemów, w których niezaradność w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Takie postawy i zachowania dezorganizują i niszczą życie rodziny. W ocenie pracowników pomocy społecznej znanymi cechami rodzin wieloproblemowych są przede wszystkim niskie kompetencje społeczne i wychowawcze rodziców, brak zainteresowania ze strony rodziców sprawami dziecka, osłabienie więzi rodzinnych, brak prawidłowych wzorców osobowościowych oraz aspiracji edukacyjnych. Z uwagi na złożoność problemów występujących w tych rodzinach, istnieje potrzeba dalszego rozwoju poradnictwa specjalistycznego, terapii rodzinnych oraz skutecznych form pracy z rodziną i dzieckiem. Należy także doskonalić system współpracy specjalistów zaangażowanych w organizację i realizację wsparcia rodziny.

III. ANALIZA SWOT

Problemy rodzin mają często wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga dużej znajomości problemu i zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Przeprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych oraz dokonanie analizy dotychczas podejmowanych działań, pozwoliło na sporządzenie analizy SWOT służącej do porządkowania informacji. Jest stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie etapu analizy strategicznej.

<p>Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobrze działające instytucje w obszarze pomocy społecznej, - współpraca instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny, - działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, - działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - oferta wsparcia psychologicznego skierowana do rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe, - kształcenie kadry pomocy społecznej w zakresie umiejętności działania na rzecz dziecka i rodziny, - oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum, - dobre zaplecze edukacyjne i sportowe, - zabezpieczenie w budżecie Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej; 	<p>Szanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie ogólnopolskiej polityki prorodzinnej, - wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, - możliwości zawierania partnerstw i realizacja lokalnych inicjatyw, - możliwość pozyskania środków finansowych na realizację programów w ramach ogłaszanych konkursów, - rozwój wolontariatu, - współpraca rodzin dysfunkcyjnych z rodzinami wspierającymi oraz asystentem rodziny, - wzrost zaangażowania społeczności lokalnej na rzecz dziecka i rodziny, - wzrost świadomości rodzicielskiej w zakresie świadomego rodzicielstwa, uzależnień i przemocy domowej;
---	--

<p>Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjawisko marginalizacji społecznej, w szczególności dzieci i młodzieży, - niewystarczające zasoby mieszkaniowe dla rodzin ubiegających się o lokal socjalny, - słaba oferta spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież w czasie ferii i wakacji, - niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewyższaniu sytuacji kryzysowych, - niewystarczająca świadomość i gotowość rodzin w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych, - mała świadomość i gotowość społeczności lokalnych w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, - wyuczona bezradność i roszczeniowość; - bierna postawa osób wobec problemów występujących w rodzinie, - niedostateczna wiedza; mieszkańców na temat form wsparcia i instytucji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, - brak rodzin wspierających, - brak czasu na pogłębioną pracę socjalną w wyniku obciążenia pracowników socjalnych zadaniami wynikającymi z różnych przepisów; 	<p>Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - występowanie zjawiska osłabienia autorytetu i więzi międzypokoleniowych, - obożenie społeczeństwa i osłabianie funkcji opiekuńczej rodziny, - syndrom „dziedziczenia biedy”, - rozszerzanie zjawisk patologicznych np.: przemoc, uzależnienia, - wzrost kosztów utrzymania rodziny, - wzrost liczby osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej, - przerzucanie odpowiedzialności za wychowywanie dziecka na inne instytucje, - brak świadomości na temat niebezpieczeństw grożących dziecku, - brak zainteresowania rodziców problemami dziecka oraz formami spędzania przez niego wolnego czasu, - brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych w rodzinie, - skomplikowane i niespójne przepisy prawa i nadmierna biurokracja, - cedowanie nowych zadań w zakresie pomocy rodzinie na samorządy gminne bez zapewnienia kosztów ich realizacji;
--	--

Powyższa analiza SWOT została skonstruowana w oparciu o stan wiedzy i doświadczenie pracowników GOPS w Budziszewicach oraz osób zajmujących się pomocą rodzinie. Ciągły monitoring spraw związanych z pomocą społeczną, znajomość występowania problemów i tematyki związanej z szeroko rozumianą polityką prorodzinną i społeczną pozwoliło na wyodrębnienie przedstawionych w analizie słabych i mocnych stron, jak również szans i zagrożeń.

Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić solidną podstawę do skutecznych działań w przyszłości i wyznaczać kierunki działań na kolejne lata.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program wspierania rodziny nastawiony jest w głównej mierze na rozwiązywanie sytuacji kiedy, w związku z występującymi w rodzinie problemami, dysfunkcjami i trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych dziecko pozbawione jest możliwości właściwego rozwoju w swojej naturalnej rodzinie. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 dla Gminy Budziszewice skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, dzieci i młodzieży, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki, zagrożonych umieszczeniem w rodzinie zastępczej lub pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie. Odbiorcami programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Budziszewice dotknięte patologią, przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

V. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Celem programu jest stworzenie takiego systemu wsparcia, który pozwoliłby na wspieranie i wspomaganie rodziny przeżywającej trudności tak, aby mogła ona powrócić do prawidłowego funkcjonowania i pełnienia roli opiekuńczej i wychowawczej, zamiast zastępować ją w pełnieniu tych funkcji. Założeniem programu jest więc wspieranie rodziny naturalnej już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz zapobieganie konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Praca z rodziną prowadzona musi być również w przypadku umieszczenia dziecka poza rodziną. Zgodnie bowiem z ideą ustawy o wspieraniu rodziny piecza zastępcza powinna mieć charakter okresowy, a praca z rodzinami biologicznymi powinna przynieść pozytywne efekty w postaci możliwości powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

Celem głównym programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Wsparcie materialne i zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

ZADANIA	REALIZATORZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADANIA
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	GOPS w Budziszewicach	2025 – 2027	Liczba rodzin: - objętych pomocą społeczną - korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego
Świadczenie pomocy w formie posiłków w ramach rządowego programu, „Posiłek w domu i w szkole”	GOPS w Budziszewicach	2025 – 2027	Liczba dożywianych dzieci/uczniów
Pomoc materialna w formie stypendium szkolnego	Urząd Gminy w Budziszewicach	2025 - 2027	Liczba przyznanych stypendiów szkolnych
Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków finansowych na wydatki związane z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej	GOPS w Budziszewicach, Urząd Gminy w Budziszewicach, Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Tomaszowie Maz.	2025-2027	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, koszt współfinansowania

2. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.

ZADANIA	REALIZATORZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADANIA
Wspieranie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zjawisk patologicznych w rodzinie (zajęcia edukacyjne, pogadanki)	GOPS w Budziszewicach GKRPA w Budziszewicach Szkoła Podstawowa w Budziszewicach	2025 – 2027	Liczba dzieci objętych działaniami Liczba działań profilaktycznych
Promowanie funkcji rodziny wspierającej	GOPS w Budziszewicach Szkoła Podstawowa w Budziszewicach	2025 – 2027	Liczba rodzin wspierających
Podniesienie społecznej świadomości o znaczącej roli rodziny poprzez rozpowszechnianie ulotek, materiałów informacyjnych	GOPS w Budziszewicach Urząd Gminy w Budziszewicach GKRPA w Budziszewicach	2025 - 2027	Liczba ulotek Liczba materiałów edukacyjnych czy działań informacyjnych

3. Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.

ZADANIA	REALIZATORZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADANIA
Rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	GOPS w Budziszewicach	2025 – 2027	Liczba rodzin przeżywających trudności

Prowadzenie monitoringu sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	GOPS w Budziszewicach	2025 – 2027	Liczba monitorowanych rodzin
Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez pracę asystenta rodziny (w zależności od potrzeby)	GOPS w Budziszewicach	2025 – 2027	Liczba asystentów rodziny Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji (do podjęcia terapii leczenia uzależnień lub kierowanie na leczenie odwykowe)	GOPS w Budziszewicach GKRPA w Budziszewicach Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz.	2025 - 2027	Liczba osób, które podjęły dobrowolną terapię Liczba osób kierowanych na leczenie odwykowe przez Sąd
Kierowanie spraw rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie do Zespołu Interdyscyplinarnego.	GOPS w Budziszewicach Zespół Interdyscyplinarny w Budziszewicach Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Maz.	2025 -2027	Liczba rodzin objęta procedurą „Niebieskiej Karty”
Praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	GOPS w Budziszewicach	2025 – 2027	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- 1) polepszenie sytuacji dziecka i rodziny;
- 2) poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- 3) przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej;
- 4) wzmocnienie roli rodziny biologicznej w wychowaniu dzieci w celu pozostawienia dzieci w rodzinie naturalnej w miejscu zamieszkania;
- 5) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
- 6) wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych;
- 7) zintegrowanie działań podmiotów na rzecz wspierania rodziny.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 będą realizowane i wdrażane zgodnie z możliwościami finansowymi Gminy. Źródłem finansowania Programu będą środki z budżetu Gminy Budziszewice i dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

1. W terminie do dnia 31 marca Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodzin oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Celem monitoringu jest uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów Programu. Ewaluacja zaś ma na celu pozyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację zadań.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budziszewicach. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

IX. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Budziszewice na lata 2025 - 2027 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnego zachowania oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.